

Stichting VraagWijzer Nederland

Notitie implementatie van de veranderingen in het Sociale Domein

Per 1-1-2015 hebben de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wmo 2015 hun intrede gedaan. Een grote verandering en verantwoordelijkheid voor de gemeenten: met deze taken erbij is ongeveer een derde van het totale budget van de gemeente voor het Sociaal Domein bestemd.

In deze notitie een toelichting op de implementatie van die nieuwe taken bij de gemeenten uit de praktijk: welke voorbereidingen zijn er getroffen, waar lopen ze nu tegenaan en welke vervolgstappen zijn er in 2015 en in 2016? Het geeft inzicht in de complexiteit van alle dag waarin de medewerkers werken die uitvoering geven aan het sociale domein. Er volgt daarbij uitleg over de rol van de adviseur en de behaalde resultaten. De gemeenten staan professioneel, constructief en samenwerkingsgericht in de implementatie van het sociaal domein. Vanuit de ervaring in de praktijk blijkt dat ze de nieuwe taken omarmen en adequaat uitvoeren.

De voorbereiding

De voorbereidingen op de nieuwe wetten zijn in 2013 en 2014 gestart. Er werd toen nagedacht over het vormgeven van de regierol van de gemeente binnen het sociaal domein en er ontstonden pilots (met gemeenten en 1^e en 2^e lijn zorgaanbieders) met de opdracht om de Awbz te kantelen. De eerste Sociale (wijk) Teams startten hun werkzaamheden (o.m. met drang-casussen vanuit de jeugdzorg). Daarnaast waren de beleidsafdelingen (vaak gezamenlijk met andere gemeenten in de regio) de nieuwe taken (begeleiding en Jeugdwet) aan het inkopen. Gemeenten organiseerden bijeenkomsten voor de inwoners en voor de zorgverleners, die veel vragen hadden.

De landelijke wet- en regelgeving kwam later dan verwacht door de Tweede en Eerste Kamer. Toen het zover was konden op basis ervan de verordening en de beleidsregels worden opgesteld. De budgetten werden bekend en de eerste voorzichtige begrotingen konden worden opgesteld, mede dankzij de (onvolledige) bestanden met cliënten die opgehaald konden worden uit de diverse portals.

Tot aan 2015 was de scope van de implementatie van de nieuwe taken met name beleidsmatig en gericht op de toegang. Dit is geconcretiseerd met het instellen van 'Het Gesprek' met de inwoner. Vragen als 'waar kan een inwoner terecht met zijn vraag en hoe geven we organisatorisch vorm aan het integraal oppakken van een vraag volgens 1-gezin, 1-plan, 1-regisseur, stonden daarin centraal.

Implementatie nieuwe taken Sociaal Domein

De landelijke standaarden voor de administratieve processen worden gemaakt op basis van wet- en regelgeving. Deze zijn niet tijdig gereedgekomen. Momenteel zijn ICT-leveranciers druk doende de achterstanden in te halen. Bijna elke gemeenten heeft het Sociaal (wijk) Team op eigen wijze ingericht. ICT-leveranciers spelen hierop in met een regietool.

Het berichtenverkeer via het GGK (gemeentelijke gegevensknooppunt) kwam per 1-1-2015 mondjesmaat op gang. Helaas zijn de meeste applicaties bij gemeenten en zorgleveranciers nog niet volledig klaar voor het berichtenverkeer.

Naast de interne gemeentelijke systemen, zijn er bij de meeste gemeenten nog een aantal webportals in gebruik ter ondersteuning van de werkzaamheden, onder meer:

- SVB, ten behoeve van het trekkingsrecht PGB
- CAK, ten behoeve van de eigen bijdrage van cliënten
- CORV, het routeren van meldingen tussen gemeenten/Raad voor de kindbescherming/OM
- VIR, de verwijzindex risicojongeren
- Regionaal portal, via dit portal zijn de zorgtrajecten voor jeugdigen in beeld die via huisartsen en medisch specialisten doorverwezen zijn

Het idee is om koppelingen in te richten, zodat medewerkers niet meer hoeven in te loggen via webportals. De architectuurplaat van de gemeente (dit is de plaat die inzichtelijk maakt hoe systemen aan elkaar geknoopt zijn) is nog volop in ontwikkeling.

Voor de nieuwe taken zijn werkprocessen in applicaties ingericht op basis van de inkoop, zodat de cliëntgegevens die over kwamen vanuit de Awbz ingelezen konden worden. Deze zijn gekoppeld aan het financieel systeem. Het administratief proces binnen de gemeente is er klaar voor!

Voor het monitoren van en sturen op de activiteiten en uitgaven voor nieuwe taken, richten gemeenten nu rapportages/dashboards in.

Voor het bewerken van privacygevoelige gegevens en het delen van deze gemeenten (bijv. binnen een Sociaal (wijk) Team) hebben gemeenten een convenant opgesteld. Hierbij is het doorleven van de privacyregels door de medewerkers is het allerbelangrijkst. VNG heeft momenteel in diverse regio's bijeenkomsten over privacy.

Waar lopen de gemeenten tegen aan?

Uit het bovenstaande blijkt wel dat er nog veel uitgekristalliseerd moeten worden. Hieronder een aantal onderwerpen waar de medewerkers bij gemeenten tegenaan lopen:

- Grote druk op de administratie (hoeveelheid en aard werkzaamheden)
- Systemen gemeenten en zorgaanbieders sluiten niet op elkaar aan
- Gegevens cliënten 'oud Awbz' niet compleet
- Privacy en jeugd (verplichting en facturatie)
- Administratie bij zorgaanbieders niet geheel op orde, daarmee loopt de facturatie achter
- Herstelwerkzaamheden SVB

Vervolgstappen

Wat komt er nog komende maanden en in 2016 nog aan?

- Het fine tunen van de monitoring en sturingsinformatie
- GGK: koppeling met SVB en mogelijk koppeling met CAK
- Nieuwe release berichtenstandaard per 1-1-2016 (iWmo, iWlz, iJW)
- Eenduidige maken van de productcodes, er zijn landelijk ongeveer 140.000 codes in gebruik
- Nieuwe inkoop, soms met resultaatgericht indiceren, administratief inrichten
- Werkproces leanen/taken en rollen herbezien
- Gemeente gekanteld inrichten: intern en extern vorm geven aan de regierol
- Uitontwikkelen rol, functie, mandaat en positie Sociale (wijk) Teams
- Soms: indiceren door cliëntondersteuners/steeds meer loslaten van gemeenten
- Strategie herijken: Opstellen veranderagenda/transformatiestrategiekaart

De rol van procesbegeleider?

Tijdens de implementatie heeft Nicole Oltheten in de rol van procesbegeleider de gemeenten ondersteund. Zij heeft hierbij oog voor de medewerkers, zorgt zij dat taken op de juiste plek belegd zijn met de juiste instructies, communiceert zij met de zorgaanbieders en de ICT leveranciers, begeleidt zij het proces met verbeteracties en is zij sparringpartner voor het college, de inkoop, de beleidsmedewerkers, consultants, administratie en afdelingshoofden. Daarbij legt zij zaken op landelijk niveau terug als de issues landelijk zijn. Deze spin-in-het-web rol zorgt ervoor dat alle radertjes in elkaar grijpen en dat er zo een adequaat werkend proces binnen het sociaal domein wordt gerealiseerd.

Wenst u meer informatie of heeft u ondersteuning nodig?
Neem contact op met Nicole Oltheten,
adviseur stichting VraagWijzer Nederland
vraagwijzer@vraagwijzer.nl

